

РЕШЕНИЕ

№ 1477

гр. Варна, 04.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 9 СЪСТАВ, в публично заседание на десети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Насуф Исмаил

при участието на секретаря Илияна Илк. Илиева
като разглежда докладваното от Насуф Исмаил Гражданско дело №
20213110117935 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 422, ал. 1 вр. чл. 415, ал. 1, т. 2 от ГПК и е образувано по предявени от „А. Ф.” ЕООД /предишна фирма „М. Б.“ ЕООД/, ЕИК *, действащ чрез юрк. К. К., срещу Я. В. П., ЕГН *****, действаща чрез адв. Н. Д., първоначално обективно кумулативно съединени специални положителни установителни искове с правно основание чл. 342, ал. 2 от ТЗ вр. чл. 345, ал. 1 вр. чл. 232, ал. 2 от ЗЗД; чл. 345, ал. 2 от ТЗ и чл. 92, ал. 1 от ЗЗД за приемане за установено в отношенията между страните със сила на пресъдено нещо, че ответникът дължи на ищеца следните суми:

1./ сумата в размер от 62.11 лева, представляваща сбор от лизингови вноски по договор за финансов лизинг със задължително придобиване собствеността върху лизинговия актив № * – лек автомобил марка „М.“, модел „*“, рег. № *, идентификационен № * от 18.05.2018 г., начислени за периода от 16.06.2018 г. до 03.09.2018 г.;

2./ сумата в размер от 503.35 лева, представляваща незаплатена възнаградителна лихва по лизингови вноски по договора за финансов лизинг № * от 18.05.2018 г., включена в анюитетните вноски с падеж от 16.07.2018 г. до 03.09.2018 г.;

3./ сумата в размер от 5.29 лева, представляваща неустойка за забавени плащания за периода от 16.06.2018 г. до 03.09.2018 г.;

4./ сумата в размер от 651.99 лева, представляваща неустойка за прекратяване на договора за финансов лизинг № * от 18.05.2018 г., **ведно** със законната лихва, считано от датата на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК в съда, а именно 29.12.2021 г. до окончателното погасяване на задължението, за които суми е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение № 68/13.01.2020 г. по реда на чл. 410 от ГПК, поправена по реда на чл. 247 от ГПК с разпореждане № 261169/18.03.2022 г., постановено по ч. гр. д. № 232 по описа за 2020 г. на РС-Варна, ГО, 11-ти съдебен състав.

Твърди се в исковата молба, че ищецът е подал заявление по реда на чл. 410 от ГПК

за издаване на заповед за изпълнение, която била връчена на ответника при условията на чл. 47, ал. 5 от ГПК, в тази връзка у ищеца се породил правният интерес да предяви настоящите искиове.

Сочи се, че вземанията произтичат от договор за финансов лизинг със задължително придобиване собствеността върху лизинговия актив № * – лек автомобил марка „М.“, модел „*“, рег. № *, идентификационен № *, сключен между ищеца и ответника на 18.05.2018 г., въз основа на който последният е поел задължението да придобие собствеността върху посочения от ответника лек автомобил от трето лице и да го предостави за ползване на последния срещу задължението му да заплаща договореното възнаграждение, след което да придобие собствеността върху лизинговата вещ. Процесният автомобил бил предоставен във фактическата власт на ответника на 22.05.2018 г., за което обстоятелство бил съставен приемо-предавателен протокол. Ответникът е заплатил първоначална вноска и разходи по смисъла на ОУ към договора в размер от 5 950.00 лева. Ответникът е поел задължението да заплаща месечни вноски, както и да ползва вещта по предназначение с грижата на добър стопанин. Договореният срок е бил 72 месеца с краен падеж 16.05.2024 г. Уговорен бил фиксиран лихвен процент в размер на 39.60%, респективно общият размер на месечните анюитетни вноски възлизал на 217.33 лева.

Поддържа се, че ответникът е преустановил плащанията по договора, считано от 16.07.2018 г. Предвид неизправността на ответника ищецът е развалил договора с писмено изявление. Ответникът е ползвал лизинговия актив до 03.09.2018 г., на която дата е върнал вещта. Твърди се, че страните били договорили мораторна неустойка при забаването плащане на дължимите анюитетни вноски, включващи главница и възнаградителна лихва. Уговорено било и заплащането на неустойка при прекратяване на договора по вина на лизингополучателя-ответник, чийто размер бил равен на трикратния размер на договорената месечна вноска. Излага се, че страните били уговорили лизингополучателят да възстанови на лизингодателя стойността на заплатените разходи за данъци, такси, застраховки и др.

По същество се моли предявените искиове да бъдат уважени и се претендират сторените съдебно-деловодни разноски.

В срока по чл. 131 от ГПК ответникът е депозирал писмен отговор на исковата молба, с който оспорва предявените искиове както по основание, така и по размер. Инвокира възражение за наличие на неравноправни клаузи – в частност тези, от които произтичат вземанията на ищеца за лихви и неустойки. Отделно, поддържа, че вземането за неустойка е прекомерно, поради което клаузата, която я урежда е нищожна, доколкото води до неоснователното обогатяване на ищеца за сметка на ответника.

По същество моли исковите да бъдат отхвърлени.

В проведеното открито съдебно заседание ищецът, редовно призован, не се представлява. С молба от 07.04.2023 г. поддържа исковата молба и моли съда да уважи предявените искиове по основание и размер.

Ответникът, редовно призован за същото съдебно заседание, не се явява, и не се представлява. С молба от 07.04.2023 г. поддържа писмения отговор по чл. 131 от ГПК. В условията на евентуалност обективира искане по чл. 78, ал. 5 от ГПК.

Настоящият съдебен състав, като съобрази предметните предели на исковото производство, очертани в исковата молба и отговора и като взе предвид, събрания и приобщен по дело доказателствен материал – в съвкупност и поотделно, на основание чл. 12 и чл. 235, ал. 2 от ГПК, приема за установени следните **фактически и правни положения**:

Договорът за финансов лизинг е абсолютна търговска сделка по арг. от чл. 1, ал. 1, т. 15 от ТЗ и за него са приложими специалните норми на ТЗ. С договора за финансов лизинг лизингодателят се задължава да придобие вещ от трето лице при условия, определени от лизингополучателя, и да му я предостави за ползване срещу възнаграждение /договорна

лихва/. Лизингополучателят може да придобие вещта по време на договора или след изтичане на срока му – арг. от чл. 342, ал. 2 и ал. 3 от ТЗ.

За успешното провеждане на предявените по реда на чл. 422, ал. 1 вр. чл. 415, ал. 1, т. 2 от ГПК искове с правно основание чл. 342, ал. 2 от ТЗ вр. чл. 345, ал. 1 вр. чл. 232, ал. 2 от ЗЗД; чл. 345, ал. 2 от ТЗ и чл. 92, ал. 1 от ЗЗД, ищецът следва да установи по несъмнен начин в условията на пълно и главно доказване 1./ наличието на твърдяното облигационно отношение между страните в производството, учредено въз основа на договора за финансов лизинг от 18.05.2018 г.; 2./ изправността на лизингодателя – придобиване собствеността върху посочения от ответника лек автомобил и предоставяне ползуването му на последния, считано до 03.09.2018 г.; 3./ уговорката за заплащане на претендираните неустойки и лихви; 4./ изискуемостта на главното задължение и изпадането на длъжника в забава; 5./ размера на предявените граждански притезания, 6./ както и че предявените вземания за предмет на издадената заповед по чл. 410 от ГПК.

В тежест на ответника е да проведе насрещно доказване по горепосочените факти, както и да докаже своите възражения и положителни твърдения, а при установяване на горното – да докаже изпълнението на своите задължения по договора – погасяването на претендираните суми.

Не се спори по делото, че в полза на ищеца срещу ответника е издадена по реда на чл. 410 от ГПК заповед за изпълнение за претендираните суми, поправена по реда на чл. 247 от ГПК, която е връчена на ответника по реда на чл. 47, ал. 5 от ГПК и в изпълнение указанията на съда заявителят в законоустановения преклузивен срок е предявил иск за установяване на вземанията си със съдебна санкция, което поражда правния интерес за ищеца от водене на настоящото производство по реда на чл. 422 от ГПК и неговата допустимост.

Първият правнорелевантен юридически факт се констатира по неясен начин по делото от ангажирания договор за финансов лизинг № * със задължително придобиване на собствеността върху лизинговия актив от 18.05.2018 г. От съдържанието на правната сделка се установява, че страните в производството са страни и по облигационно правоотношение с предмет ищецът в качеството му на лизингодател да придобие лизингов актив – в случая л. а. марка „М.“, модел „*“, от продавач и да го предостави за ползване на ответника в качеството му на лизингополучател, като лизинговият актив и продавачът му са предварително избрани от ответника-лизингополучател. Последният е длъжен от своя страна да ползва лизинговия актив с грижата на добър стопанин и да придобие собствеността върху същия, след като погаси всички дължими суми по договора. Видно е от съдържанието на сделката още, че цената на избрания от ответника лек автомобил е 8 700.00 лева. Първоначалната вноска е в размер на 2 750.00 лева, като разликата от 5 950.00 лева представлява главница, чието погасяване е разсрочено във времето на погасителни лизингови вноски, чийто месечен размер възлиза на 217.33 лева, съгласно приобщения погасителен план към договора за лизинг и включва освен главницата и уговорената възнаградителна лихва. Договорът е сключен за срок от 72 месеца – от 16.06.2018 г. до 16.05.2024 г., като падежът на всяка лизингова вноска е 16-то число на текущия месец. Страните са договорили още да се заплаща в полза на ищеца-лизингодател възнаграждение в размер на договорната лихва във фиксиран размер, възлизаща на 39.60%. Уговореният общ разход по лизинга е 9 797.76 лева и включва „такса ангажимент“ в размер на 100.00 лева, която се заплаща еднократно в замЯ. на това, че лизингодателят до изтичане срока на договора ще прилага фиксиран лихвен процент и възнаградителна лихва в размер на 9 697.76 лева. Видно е, че общата дължима сума по договора е 15 747.76 лева, а ГПР е 48.92% и включва таксата ангажимент и договорната лихва. От погасителния план се установява още, че лизинговите вноски е договорено да бъдат отнесени за погасяване на вземанията на ищеца за главница и договорна лихва.

Съдът, на основание чл. 7, ал. 3 от ГПК, следва служебно да прецени съответствието на всички допълнителни уговорки, които не представляват основен предмет на договора, със законовите изисквания, доколкото ответникът е потребител по смисъла на т. 13 от § 1 от ДР на ЗЗП.

Типични случаи пораждащи съмнение за нарушени права на потребителя се свързват със задължението за събиране на такси за непоискани услуги и позволяващи промени в разходите за кредитиране без предварително оповестени критерии. В настоящия случай посредством представените искиове лизингодателят не претендира присъждане в негова полза на вземания, произтичащи от неравноправни клаузи.

Изправността на лизингодателя се установява по несъмнен начин от представения приемо-предавателен протокол на л. 7. От същия е видно, че на 22.05.2018 г. избраният от ответника лек автомобил е закупен от ищеца и предоставен във фактическата власт на първия.

Видно е от съдържанието на приобщените Общи условия към договора за финансов лизинг, които имат задължителна сила спрямо ответника, на основание чл. 298, ал. 1, т. 1 от ТЗ, имайки предвид, че последният писмено е заявил, че ги приема, подписвайки всяка една от страниците, че ищецът-лизингодател има право да прекрати договора в случай на забава в плащането на първоначалната вноска /2 750.00 лева/ и/или лизинговите вноски /217.33 лева/ с повече от 5/ пет/ дни - арг. от чл. 13.5, т. „i“. Правото на прекратяване на договора в този случай е договорено да се упражни чрез изпращане на писмено уведомление от лизингодателя до лизингополучателя без предизвестие, като договорът се счита прекратен от датата посочена в известието – арг. от чл. 13.6 от ОУ.

В настоящия казус се установи по категоричен начин, че ищецът надлежно – в съответствие с договорките, материализирани в ОУ, е упражнил потестативното си право да прекрати договора с ответника, доколкото е видно от ангажираното уведомление от 27.08.2018 г. /л. 33/, че поради неизправността на ответника-лизингополучател, изразяваща се в неплащането на договорените лизингови вноски в общ размер на 439.27 лева, договорът е прекратен, считано от датата на получаване на уведомлението. Видно е от разпската, обективизирана на гърба на уведомлението, че същото е получено от ответника на 03.09.2018 г. Т.е. считано от 03.09.2018 г. договорът за финансов лизинг е прекратен поради неизпълнението на задължението на лизингополучателя да заплати лизинговите вноски на уговорените падежи.

На същата дата – 03.09.2018 г. лизинговият актив е върнат обратно във фактическата власт на лизингодателя, който факт се установява от представения приемо-предавателен протокол.

Съгласно чл. 15.5 от ОУ, при прекратяване на договора по вина на лизингополучателя, последният дължи неустойка в размер на 3 /три/ лизингови вноски. Договорено е неустойката да се изчисли въз основа на последните 3 /три/ лизингови вноски с настъпил падеж преди прекратяване на договора. Т.е. по своята правна същност неустойката по чл. 15.5 от ОУ е компенсаторна и не излиза извън присъщите ѝ по чл. 92 от ЗЗД обезпечителна, обезщетителна и санкционна функция, което обуславя несъстоятелността на възраженията на ответника за нищожност на неустойчната клауза поради накърняване на добрите нрави.

Съгласно т. 11 от тарифата към ОУ, приложими към процесния договор за финансов лизинг, при забавеното изпълнение на задължението за плащане на лизинговите вноски, лизингополучателят дължи неустойка съизмерима със законната лихва за забава върху просрочената сума. По своята правна същност тази лихва е мораторна и доколкото размерът ѝ не надхвърля законната, то и тази клауза не е нищожна, тъй като неустойката отново не излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функция. Т.е.

възраженията в тази насока също са несъстоятелни.

Размерът на предявените граждански притезания се констатира по несъмнен начин от експертното заключение по назначената ССЧЕ, което съдът кредитира като компетентно изготвено, пълно, ясно, обективно и неоспорено от страните. От същото е видно, че непогасените задължения по договора към датата на устните състезания пред настоящия съдебен състав /10.04.2023 г./ са, както следва: 71.81 лева – главница; 507.11 лева – възнаградителна лихва за периода от 16.06.2018 г. до 03.09.2018 г.; 5.29 лева – неустойка за забавените плащания по месечни вноски, начислена за периода от 16.08.2018 г. до 03.09.2018 г. и 651.99 лева – компенсаторна неустойка по чл. 15.5 от ОУ.

Към настоящия момент вземанията на ищеца са с настъпил падеж, имайки предвид обстоятелството, че с уведомлението за прекратяване на договора ищецът е поканил ответника да му заплати дължимите и непогасени суми за главница; лихви и неустойки, т. е. считано от 03.09.2018 г. вземанията са станали изискуеми.

Крайният извод на съда е за основателност на предявените искове, като дължимостта на главницата обуславя дължимостта и на произтичащите от нея акцесорни вземания за договорна лихва, мораторна лихва и обезщетение за забава съизмерима със законната лихва, считано от датата на сезиране на съда.

Относно съдебно-деловодните разноски:

При този изход на спора в полза на ищеца следва да се присъдят сторените съдебно-деловодни разноски съразмерно с уважената част от исковете, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК и т. 12 от ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, чийто общ размер възлиза на 987.42 лева, формирана както следва: 175.55 лева – държавна такса за завеждане на настоящото производство; 320.00 лева – депозит за особен представител, назначен по реда на чл. 47, ал. 6 от ГПК; 300.00 лева – депозит за в. л. по назначената и изслушана ССЧЕ; 100.00 лева – юрисконсултско възнаграждение определено от съда по арг. от чл. 78, ла. 6 от ГПК в минимален размер по Наредбата за заплащането на правната помощ за процесуално представителство пред настоящия съдебен състав; 41.87 лева – държавна такса за завеждане на ч. гр. д. № 232/2020 г. на РС-Варна и 50.00 лева – юрисконсултско възнаграждение за процесуално представителство по ч. гр. д. № 232/2020 г. на РС-Варна.

Водим от горните мотиви, СЪДЪТ

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните, че Я. В. П., ЕГН ***** **дължи** на „А. Ф.” ЕООД /предишна фирма „М. Б.“ ЕООД/, ЕИК *, на основание чл. 422, ал. 1 вр. с чл. 415, ал. 1, т. 2 от ГПК вр. чл. 342, ал. 2 от ТЗ вр. чл. 345, ал. 1 вр. чл. 232, ал. 2 от ЗЗД; чл. 345, ал. 2 от ТЗ и чл. 92, ал. 1 от ЗЗД, следните суми:

1./ сумата в размер от **62.11 лева**, представляваща сбор от лизингови вноски по договор за финансов лизинг със задължително придобиване собствеността върху лизинговия актив № * – лек автомобил марка „М.“, модел „*“, рег. № *, идентификационен № * от 18.05.2018 г., начислени за периода от 16.06.2018 г. до 03.09.2018 г.;

2./ сумата в размер от **503.35 лева**, представляваща незаплатена възнаградителна лихва по лизингови вноски по договора за финансов лизинг № * от 18.05.2018 г., включена в анюитетните вноски с падеж от 16.07.2018 г. до 03.09.2018 г.;

3./ сумата в размер от **5.29 лева**, представляваща неустойка за забавени плащания за периода от 16.06.2018 г. до 03.09.2018 г.;

4./ сумата в размер от **651.99 лева**, представляваща неустойка по чл. 15.5 от ОУ за

прекратяване на договора за финансов лизинг № * от 18.05.2018 г., **ведно** със законната лихва, считано от датата на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК в съда, а именно 29.12.2021 г. до окончателното погасяване на задължението, за които суми е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение № 68/13.01.2020 г. по реда на чл. 410 от ГПК, поправена по реда на чл. 247 от ГПК с разпореждане № 261169/18.03.2022 г., постановено по ч. гр. д. № 232 по описа за 2020 г. на РС-Варна, ГО, 11-ти съдебен състав.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК и т. 12 от ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, Я. В. П., ЕГН ***** **да заплати** в полза на „А. Ф.” ЕООД /предишна фирма „М. Б.“ ЕООД/, ЕИК * сумата в общ размер от **987.42 лева**, представляваща сторени от ищеца съдебно-деловодни разноски, формирана както следва:

- разноски сторени по настоящото исково производство – 175.55 лева – държавна такса; 320.00 лева – депозит за особен представител; 300.00 лева – депозит за вещо лице по ССЧЕ; 100.00 лева – юрисконсултско възнаграждение;

- разноски сторени по ч. гр. д. № 232/2020 г. на РС-Варна – 41.87 лева – държавна такса и 50.00 лева – юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд – Варна в двуседмичен срок от съобщението.

Препис от решението да се връчи на страните по арг. от чл. 7, ал. 2 от ГПК.

Съдия при Районен съд – Варна: _____